

V Bruseli 13. augusta 2026
(OR. en)

12395/26
ADD 1

PROCIV 165
COHAFA 69
COJUR 45

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	27. júla 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 401 annex
Predmet:	PRÍLOHA k odporúčaniu na rozhodnutie Rady, ktorým sa Európska komisia poveruje zúčastniť sa v mene Európskej únie na rokovaníach v rámci Organizácie Spojených národov o medzinárodnej dohode o ochrane osôb v prípade katastrof

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 401 final.

Príloha.: COM(2026) 401 final



EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 28. 7. 2026
COM(2026) 401 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

odporúčaniu na rozhodnutie Rady,

ktorým sa Európska komisia poveruje zúčastniť sa v mene Európskej únie na rokovaníach v rámci Organizácie Spojených národov o medzinárodnej dohode o ochrane osôb v prípade katastrof

DODATOK

POKYNY NA ROKOVANIA O MEDZINÁRODNEJ DOHODE O OCHRANE OSÔB V PRÍPADE KATASTROF

Pokiaľ ide o priebeh rokovaní, EÚ by sa mala usilovať o dosiahnutie otvoreného, inkluzívneho a transparentného procesu rokovaní založeného na spolupráci v dobrej viere.

Pokiaľ ide o všeobecné ciele rokovaní, EÚ by sa mala usilovať o dosiahnutie týchto cieľov:

1. V dohovore, ktorý podporuje ľudské práva, medzinárodné právo, ako aj pravidlá a zásady zakotvené v Charte Organizácie Spojených národov, sa budú stanovovať zásady účinnej medzinárodnej spolupráce pri zvládaní katastrof, najmä v prípadoch, keď katastrofa zjavne presahuje kapacity daného štátu.
2. Dohovor bude v súlade so zásadami sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030¹ a v plnej miere bude zohľadňovať hlavné závery preskúmania v polovici trvania sendaiského rámca².
3. Ustanovenia dohovoru budú v súlade s právnym rámcom EÚ v oblasti humanitárnej pomoci, a to konkrétne s nariadením Rady (ES) č. 1257/962 prijatým na základe článku 214 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a s právnym rámcom, ktorým sa upravuje podpora EÚ pre opatrenia členských štátov v oblasti civilnej ochrany podľa článku 196 ZFEÚ, ako aj so sekundárnymi právnymi predpismi prijatými na tomto základe, a to s rozhodnutím č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany. Tieto ustanovenia budú takisto v súlade so zásadami spoločného oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 27. mája 2026³ ~~2025~~.
4. Ustanovenia dohovoru budú v súlade s medzinárodnými záväzkami EÚ a jej členských štátov.
5. Ustanovenia dohovoru budú zabezpečovať primeranú rovnováhu medzi ochranou postihnutých osôb prostredníctvom dodržiavania ich práv a uspokojovania ich základných potrieb na jednej strane a plným rešpektovaním zásady územnej suverenity štátov na strane druhej, z čoho vyplýva primárna zodpovednosť postihnutých štátov za poskytovanie pomoci pri katastrofách.
6. V dohovore sa budú presadzovať humanitárne zásady neutrality, nestrannosti, humanity a nezávislosti, ktoré bude potrebné podporovať a v plnej miere dodržiavať aj pri poskytovaní pomoci v prípade katastrof, ako je to zakotvené v Európskom konsenze o humanitárnej pomoci⁴.
7. V znení dohovoru sa bude uvádzať, že v prípadoch ozbrojeného konfliktu sa predpisy týkajúce sa tých istých otázok budú v čo najväčšej miere vykladať tak, aby z nich vyplýval jediný súbor zlučiteľných záväzkov. V prípade nezlučiteľných rozporov bude mať prednosť medzinárodné humanitárne právo ako *lex specialis* a žiadne ustanovenie tohto dohovoru sa

¹ Rezolúcia č. 69/283 prijatá Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 3. júna 2015.

² Hlavné zistenia z preskúmania v polovici trvania sendaiského rámca.

³ [Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu a Rade](#) s názvom Ochrana hodnôt, presadzovanie reforiem, dosahovanie výsledkov: humanitárna činnosť EÚ v meniacom sa svetovom poriadku [JOIN(2026) 25 final, 27. mája 2025].

⁴ Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Komisie (2008/C 25/01).

nebude môcť vykladať ani interpretovať tak, že má vplyv na medzinárodné humanitárne právo. Zároveň sa však *a priori* nebude vylučovať uplatňovanie dohovoru, najmä s ohľadom na prípady zložitých núdzových situácií, keď ku katastrofe dôjde v oblasti, kde prebieha ozbrojený konflikt.

Pokiaľ ide o obsah rokovaní, EÚ by sa mala usilovať o dosiahnutie týchto cieľov:

8. Rozsah pôsobnosti tohto dohovoru bude zahŕňať všetky fázy zvládania katastrof, medzi ktoré patrí prevencia katastrof, ako aj pripravenosť a reakcia na ne, a podporu medzinárodnej spolupráce v oblasti zvládania katastrof, najmä pokiaľ ide o katastrofy, ktoré majú závažné cezhraničné dôsledky alebo presahujú vnútroštátne kapacity daného štátu na reakciu.

9. V ustanoveniach dohovoru sa bude v plnej miere uznávať dôležitosť uspokojovania základných potrieb postihnutých osôb pri súčasnom rešpektovaní ich základných práv, čím sa dosahuje rovnováha medzi týmito dvoma doplnkovými prístupmi.

10. Dohovor bude obsahovať vymedzenie katastrof, ktoré umožní riešiť nepriaznivé dôsledky udalosti na postihnuté osoby bez ohľadu na pôvod katastrofy. Toto vymedzenie sa bude vyhýbať akýmkoľvek nejasným alebo nadmerne vysokým prahom uplatňovania ustanovení dohovoru a medzi potenciálne nepriaznivé dôsledky katastrofy sa v ňom bude zaraďovať aj poškodenie kultúrnych statkov.

11. Ustanovenia dohovoru budú plne v súlade s usmerneniami z Osla o využívaní zahraničných vojenských prostriedkov a prostriedkov civilnej ochrany pri zmierňovaní následkov katastrof⁵, v ktorých sa uznáva, že tieto prostriedky možno využiť iba v prípade, ak neexistuje žiadna porovnateľná civilná alternatíva a iba využitie vojenských prostriedkov môže uspokojiť kritickú humanitárnu potrebu.

12. Vo vymedzení subjektov poskytujúcich pomoc sa bude uvádzať odkaz na organizácie regionálnej integrácie, čím sa uzná úloha organizácií, ako je EÚ, pri poskytovaní podpory v oblasti zvládania katastrof.

13. Vymedzenie pojmu „vonkajšia pomoc“ bude široké a bude zahŕňať aj odborné poznatky.

14. V dohovore sa bude výslovne uvádzať, že pri reakcii na katastrofy je potrebné dodržiavať štyri humanitárne zásady: neutralitu, nestrannosť, humanitu a nezávislosť. Hlavným cieľom tohto nástroja bude ochrana postihnutých osôb, ktorých práva sa musia rešpektovať a ktorých základné potreby sa musia uspokojovať, pričom sa zohľadňuje špecifická situácia osôb, ktoré sú katastrofou postihnuté neprimerane, vrátane tých, ktoré čelia viacerým a vzájomne sa prelínajúcim formám diskriminácie, a venuje sa osobitná pozornosť právam a potrebám žien, detí, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím.

15. V dohovore sa bude stanovovať povinnosť štátov spolupracovať navzájom, ako aj s príslušnými medzinárodnými vládami a mimovládami organizáciami vo všetkých fázach zvládania katastrof vrátane znižovania rizika katastrof, s cieľom primerane reagovať na rastúci počet, zložitosť a intenzitu katastrof. Postihnuté štáty budú povinné požiadať o vonkajšiu pomoc, ak katastrofa zjavne presahuje ich kapacity. V dohovore sa bude uvádzať aj všeobecný a neúplný zoznam foriem spolupráce.

16. Do dohovoru sa zakotví povinnosť štátov znižovať riziká katastrof vhodnými prostriedkami.

⁵ Usmernenia z Osla Úrad pre koordináciu humanitárnych záležitostí z novembra 2007.

17. V ustanoveniach dohovoru sa bude jednoznačne uvádzať povinnosť postihnutého štátu chrániť postihnuté osoby a poskytovať im pomoc, z čoho vyplýva povinnosť zabezpečiť, aby bola pomoc poskytovaná včas a účinne, ako aj umožniť osobám v núdzi prístup k vonkajšej pomoci. Hoci postihnutý štát má právo stanoviť podmienky poskytovania vonkajšej pomoci s ohľadom na práva a potreby postihnutého obyvateľstva, v ustanoveniach sa bude jednoznačne stanovovať, že postihnutý štát nesmie svojvoľne odmietnuť súhlas s ponukami na vonkajšiu pomoc. V ustanoveniach sa bude takisto uvádzať, že postihnutý štát je povinný uľahčiť poskytovanie pomoci a chrániť pracovníkov, vybavenie a tovar na pomoc pri katastrofách.

18. Dohovor bude obsahovať minimálne procesné pravidlá pre účinnú medzinárodnú spoluprácu, ktorými sa zabezpečí plynulé postupné ukončenie vonkajšej pomoci.

Pokiaľ ide o fungovanie dohovoru, EÚ by sa mala usilovať o dosiahnutie týchto cieľov:

19. Dohovorom sa zachovávajú existujúce globálne a regionálne nástroje a prebiehajúca medzinárodná spolupráca pri zmiernovaní následkov katastrof. Členské štáty EÚ môžu predovšetkým vo svojich vzájomných vzťahoch naďalej uplatňovať pravidlá EÚ.

20. V dohovore sa bude stanovovať jednoduchý a primeraný mechanizmus na zabezpečenie jeho vykonávania a dohovor bude obsahovať záverečné ustanovenia vrátane ustanovení o podpise, ratifikácii, prijatí, schválení a pristúpení k nemu, o nadobudnutí jeho platnosti, zmene, pozastavení, vypovedaní, o jeho depozitárovi a jazykoch.

21. Dohovorom sa bude zabezpečovať účinná účasť a spolupráca všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane mimovládnych organizácií a iných organizácií občianskej spoločnosti, s cieľom podporiť jeho vykonávanie.

22. V dohovore sa bude umožňovať, aby sa EÚ stala jeho zmluvnou stranou a aby sa zapájala do mechanizmu riešenia sporov.

Postup pre rokovania je vo všeobecnosti takýto:

23. Komisia by sa mala usilovať zabezpečiť, aby bol dohovor v súlade s príslušnými právnymi predpismi a politikami EÚ, ako aj so záväzkami EÚ vyplývajúcimi z iných príslušných mnohostranných dohôd.

24. Komisia by mala v súlade so zmluvami viesť rokovania v mene EÚ v záležitostiach, ktoré patria do jej právomoci.

25. Rokovania vrátane každého kola rokovaní sa musia pripraviť v dostatočnom predstihu. Na tento účel Komisia informuje Radu o predpokladanom harmonograme a otázkach, o ktorých sa má rokovať, a čo najskôr poskytne príslušné informácie.

26. V súlade so zásadou lojálnej spolupráce by Komisia a členské štáty mali počas procesu rokovaní úzko spolupracovať, a to aj prostredníctvom pravidelných kontaktov s expertmi členských štátov a zástupcami v New Yorku.

27. Pred každým rokovaním sa v čo najväčšom rozsahu uskutoční zasadnutie pracovnej skupiny pre medzinárodné právo verejné s cieľom určiť kľúčové otázky, formulovať stanoviská a podľa potreby poskytnúť usmernenia vrátane formulovania vyhlásení a výhrad.

28. Po každom rokovaní podá Komisia pracovnej skupine pre medzinárodné právo verejné správu o výsledku rokovaní, a to aj písomne.

29. Komisia informuje Radu a konzultuje s pracovnou skupinou pre medzinárodné právo verejné o všetkých dôležitých otázkach, ktoré vyplynú počas rokovaní.